Plz Scan
Here

वर्ष : ०६

अंक : ५०, पाने : ०४, किंमत : ०३ रुपये

बुलडाणा, शनिवार, दि.०३ ऑक्टोबर २०२६

संपादक : विनोद कैलास गोरे

RNI NO. : MAHMAR/2022/82056

मुंबईत सीजेपीच्या आंदोलनस्थळी गोंधळ ! अचानक आलेल्या ग्रुपकडून जय श्रीरामच्या घोषणा

अक्षराज : वृत्तसंकलन

दि.०२, मुंबई : कॉक्रोच जनता पार्टीकडून आज अभिजीत दिपके यांच्या नेतृत्वात मुंबईतील छत्रपती शिवाजी महाराज पार्क इथं आंदोलन केलं जात आहे. या आंदोलनाला तरुणांचा उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाला असून आंदोलनातून केंद्रीय निवडणूक आयुक्त ज्ञानेश कुमार यांच्या राजीनाम्याची मागणी केली जात आहे. दुपारपासून सुरू असलेल्या या आंदोलनात सायंकाळच्या सुमारास काहीसा गोंधळ उडाला. १५ ते २० तरुणांचा एक गट अचानक आंदोलनस्थळी दाखल झाला आणि त्यांच्याकडून 'जय श्रीराम'च्या घोषणा देण्यात आल्या. त्यानंतर पोलिसांनी अनुचित प्रकार टाळण्यासाठी वेळीच मध्यस्थी करत घोषणाबाजी करणाऱ्या गटाला आंदोलनस्थळापासून दूर नेलं. अभिजीत दिपके यांनी आंदोलनस्थळी केलेल्या भाषणातून



पंतप्रधान नरेंद्र मोदी आणि राष्ट्रीय स्वयंसेवक संघावर जोरदार टीका केली. आज आपण सर्वजण इतक्या मोठ्या संख्येने इथं उपस्थित राहिलात. महात्मा गांधीजींना यापेक्षा मोठी श्रद्धांजली अस्सू शकत नाही. इथं उपस्थित असलेला प्रत्येकजण गांधी आहे.

संघाच्या लोकांनी जितका त्रास म हात्मा गांधींना दिला नव्हता, त्यापेक्षाही अधिक त्रास आपल्याला दिला जात

आहे. पण गांधी मरत नाहीत. गांधी हे या देशाचा आत्मा आहेत. गोडसेसारखे हजारो येतील आणि हजारो जातील. पण हा देश गांधींच्याच मार्गाने चालणार आहे. त्यांच्या विचारांचे हा देश टिकला आहे. गोडसेच्या विचारांच्या लोकांना आम्ही सांगू इच्छितो की, तुम्ही गांधींना कधीही संपवू शकत नाही. एक महामानव येतो आणि म्हणतो मी नॉन बायोलॉजिकल आहे,

आम्हालाही कळतंय की तुम्ही मनुष्य असू शकत नाही. ते स्वतःला गांधी आणि नेहरूंपेक्षा मोठं करू पाहतायत, पण ते या जन्मात काय पुढील सात जन्मातही शक्य नाही. गांधी, नेहरू आणि आंबेडकर यांची बरोबरी करण्याची तुमची पात्रता नाही. गांधीजी या देशाचा आत्मा आहेत, तर डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर हे या देशाचा कणा आहेत. जवाहरलाल नेहरू हे या देशाचे मन आहेत, अशा शब्दांत दिपके यांनी सरकारचा समाचार घेतला.

दरम्यान, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांना फक्त जनतेला लुटायला येतं, त्यांच्याकडे देशाला देण्यासाठी काही नाही. नोटबंदी करून त्यांनी जनतेला रांगा लावायला लावल्या, कोरोनामध्ये लस घेण्यासाठी रांगा लावायला लावल्या आणि आता मतदारयादीत नाव येण्यासाठीही रांगा लावायला लावत आहेत, अशी टीकाही अभिजीत दिपके यांनी केली आहे.

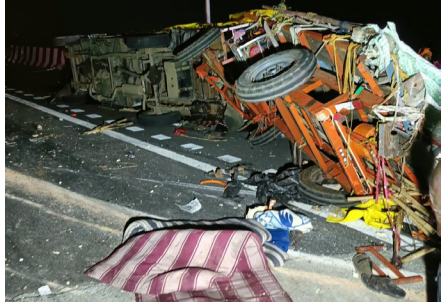
दुर्गादेवीची मूर्ती आणायला गेलेल्या तरुणांवर काळाची झडप,
समृद्धी महामार्गावर भीषण अपघात

६ जणांचा जागीच मृत्यू !

अक्षराज : वृत्तसंकलन

दि.०२, अमरावती :

नवरात्रीत्सवासाठी दुर्गादेवीची मूर्ती आणण्यासाठी शेगावला गेलेल्या तरुणांवर परतीच्या प्रवासात काळानं झडप घातली. अमरावती जिल्ह्यातील धामणगाव रेल्वे स्टेशनजवळ समृद्धी महामार्गावर बोलेरो पिकअपला कंटेनरनं मागून दिलेल्या भीषण धडकेत पाच जणांचा मृत्यू झाल्याची प्राथमिक माहिती आहे. या दुर्घटनेत १२ जण गंभीर जखमी असून ६ जण किरकोळ जखमी झाले आहेत. मध्यरात्री एकच्या सुमारास महामार्गावरील चॅनल क्रमांक ९७ जवळ हा अपघात झाला. या घटनेमुळे वर्धा जिल्ह्यातील सिंदी मेघे परिसरावर शोककळा पसरली आहे.



तरुणांचा प्रवास काळरात्र ठरला !

वर्धा शहरालगतच्या सावंगी मेघे येथील सोमनाथी लेआउट परिसरातील नवदुर्गा पूजा उत्सव समितीचे सदस्य दरवर्षी नवरात्रीत्सवासाठी शेगाव येथून दुर्गादेवीची मूर्ती आणतात. यंदाही मंडळाचे तरुण सदस्य दुर्गादेवीची उंच मूर्ती आणण्यासाठी शेगावला गेले होते. देवीची मूर्ती घेऊन बोलेरो पिकअप वाहनाना ते वर्धाच्या दिशेने परतत होते. नवरात्रीत्सवाची तयारी आणि उत्साह घेऊन परतणाऱ्या या तरुणांचा प्रवास मात्र धामणगावजवळ अचानक काळरात्र ठरला.

मृतांचा आकडा वाढण्याची शक्यता !

समृद्धी महामार्गावर चॅनल क्रमांक ९७ जवळ बोलेरो पिकअप वाहन जात असताना मागून आलेल्या भरधाव कंटेनरने त्याला जोरदार धडक दिली. धडक इतकी भीषण होती की पिकअप वाहनाचं मोठं नुकसान झालं. वाहनातील तसेच देवीच्या मूर्तीसोबत प्रवास करणारे मंडळाचे सदस्य या अपघातात गंभीररीत्या जखमी झाले. काही जणांना वाहनाच्या धडकेत गंभीर दुखापत झाली. अपघातानंतर महामार्गावर एकच गोंधळ उडाला. घटनेची माहिती मिळताच धामणगाव पोलिसांनी घटनास्थळी धाव घेतली. स्थानिकांच्या मदतीने जखमींना वाहनाना बाहेर काढण्यात आले. त्यांना तातडीने धामणगाव ग्रामीण रुग्णालयात हलविण्यात आले. गंभीर जखमींना पुढील उपचारासाठी वर्धा येथील सावंगी रुग्णालयात दाखल करण्यात आल्याची माहिती आहे. जखमींपैकी काहींची प्रकृती गंभीर असल्याने मृतांचा आकडा वाढण्याची शक्यता व्यक्त केली जात आहे.

सिंदी मेघे परिसरात हळहळ : या दुर्घटनेत घनश्याम पाटील, ओम गावंडे, सचिन बादमनवार, प्रवीण बकाने आणि दत्ता कुळसंगे या पाच जणांचा मृत्यू झाल्याची प्राथमिक माहिती आहे. मृतांपैकी बहुतांश जण नवदुर्गा पूजा उत्सव समिती, सोमनाथी लेआउट, सावंगी मेघे, वर्धा येथील सदस्य असल्याचे सांगण्यात येत आहे. आपल्या मंडळासाठी देवीची मूर्ती आणण्यासाठी गेलेल्या तरुणांचा अशा पद्धतीने दुर्दैवी अंत झाल्याने सिंदी मेघे परिसरात हळहळ व्यक्त केली जात आहे.

काळीज पिळवटून टाकणारा प्रसंग : दरम्यान, अपघाताची माहिती मिळताच धामणगावच्या नाराध्यक्ष अर्चना रोटे, अमरावती जिल्ह्याचे पोलीस अधीक्षक निकेतन कदम आणि विशेष पोलीस महानिरीक्षक महेश पाटील यांनी घटनास्थळी तसेच रुग्णालयात भेट देऊन परिस्थितीची पाहणी केली. जखमींच्या उपचाराबाबतही माहिती घेण्यात आली. अपघात नेमका कोणत्या कारणामुळे झाला, कंटेनरचा वेग किती होता, पिकअप वाहनात किती जण प्रवास करत होते आणि अपघाताच्या वेळी कोणत्या परिस्थितीत ही वाहने होती, याचा तपास धामणगाव पोलीस करीत आहेत. अपघातातील वाहनांचीही तपासणी केली जात आहे. नवरात्रीत्सवाच्या काही दिवस आधी देवीची मूर्ती आणण्यासाठी गेलेल्या तरुणांवर आलेल्या या संकटामुळे उत्सवाच्या आनंदावर दुःखाचे सावट पसरले आहे. देवीच्या आगमनाची तयारी करण्यासाठी गेलेल्या तरुणांचा परतीचा प्रवास त्यांच्या कुटुंबीयांसाठी आणि संपूर्ण परिसरासाठी काळीज पिळवटून टाकणारा ठरला आहे.

शिरपूर तालुक्यात पोलिसांची कारवाई; ९ जणांवर हद्दपारीची कारवाई

अक्षराज : नंदकुमार बोरसे

दि.०२, शिरपूर (धुळे) :

शिरपूर शहर व तालुक्यातील कायदा व सुव्यवस्था अबाधित ठेवण्याच्या दृष्टीने पोलिस प्रशासनाने प्रतिबंधात्मक कारवाईचा धडाका सुरू केला आहे. मुंबई पोलीस कायद्यानुसार शिरपूर परिसरातील एकूण ९ व्यक्तींवर हद्दपारीची कारवाई करण्यात आली आहे.

उपलब्ध आदेशानुसार, मुंबई पोलीस कायदा कलम ५६ अन्वये भाईदास आकाश मोरे (वय २९, रा. आमोदा, ता. शिरपूर), कृष्णा जामसिंग पारधी (वय ३२, रा. उंटावद, ता. शिरपूर), अनिल जामसिंग पारधी (वय २९, रा. उंटावद, ता. शिरपूर) आणि शुभम शरद माळी (वय २८, रा. चंद्रसेठची चाळ, भंडारी टॉकीजजवळ, शिरपूर) यांना एक वर्षासाठी हद्दपार करण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत.

या आदेशानुसार संबंधित व्यक्तींना धुळे जिल्ह्यासह नंदुरबार जिल्ह्यातील नवापूर, नंदुरबार व शहादा तालुका, जळगाव जिल्ह्यातील चाळीसगाव, भडगाव, पाचोरा, अमळनेर व चोपडा तालुका तसेच नाशिक जिल्ह्यातील मालेगाव व बागलाण तालुक्यांच्या हद्दीतून बाहेर राहण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत. दरम्यान, मुंबई पोलीस कायदा कलम ५५ अन्वये रवि उर्फ रविंद्र आधार सोनवणे (वय ४१, रा. क्रांतीनगर, शिरपूर), सनी धुडकु सोनवणे (वय २९, रा. मच्छी बाजार, शिरपूर), कृष्णेश धुडकु सोनवणे (वय ३२, रा. मच्छी बाजार, शिरपूर), भरत नाना सोनवणे (वय ३४, रा. मच्छी बाजार, शिरपूर) आणि गोकुळ सुभाष (सुहास) सोनवणे (वय ४१, रा. मच्छी बाजार, शिरपूर) या पाच जणांना सहा महिन्यांसाठी धुळे जिल्ह्यातून हद्दपार करण्यात आले आहे. सदर हद्दपारीचा आदेश दि. १९ सप्टेंबर २०२६ पासून लागू करण्यात आल्याचे आदेशपत्रात नमूद आहे.

पोलिस प्रशासनाच्या या कारवाईमुळे गुन्हेगारी प्रवृत्तींना आळा बसविण्यासह शहर व तालुक्यातील कायदा व सुव्यवस्था अधिक मजबूत करण्याच्या दृष्टीने पोलिसांनी प्रतिबंधात्मक पावले उचलल्याचे दिसून येत आहे.

विनर्स अकादमीच्या मिळकतीवर आळंदी नगरपरिषदेची कारवाई; अकादमी सील

अक्षराज : प्रतिनिधी

दि.०२, आळंदी (पुणे) : दिवेआगर येथे आळंदीहून सहलीसाठी गेलेल्या आठ विद्यार्थ्यांचा झालेल्या दुर्दैवी मृत्यूच्या पार्श्वभूमीवर आळंदी नगरपरिषदेमार्फत शहरातील संबंधित कोचिंग क्लासेस व आस्थापनांची पाहणी करण्यात येत आहे.

या अनुषंगाने आळंदी नगरपरिषदेच्या पथकाने विनर्स अकादमीच्या इमारतीची प्रत्यक्ष पाहणी केली. पाहणीदरम्यान नारायण हरिभाऊ दस यांच्या मालकीची मालमत्ता क्र. जुना ११३७, नवीन LAN00001729 या मिळकतीमध्ये विनर्स अकादमी कोचिंग क्लासेस सुरू असल्याचे निदर्शनास आले.

सदर आस्थापनेने नगरपरिषदेकडून आवश्यक व्यवसाय परवाना/ना-हरकत प्रमाणपत्र घेतल्याचे नगरपरिषदेच्या अभिलेखावरून निदर्शनास आले नाही. त्यामुळे लागू असलेल्या कायदे व नियम अनुसार आवश्यक कार्यवाही करण्याचे निर्देश देण्यात आले.

त्यानुसार मुख्याधिकारी माधव खांडेकर यांच्या आदेशानुसार कर विभाग प्रमुख श्रीमती सीमा चारवे यांच्या नेतृत्वाखाली नगरपरिषदेच्या पथकाने विनर्स अकादमीची सदर मिळकत सील करण्याची कार्यवाही केली. या कार्यवाहीदरम्यान पोलीस प्रशासनाचे अधिकारी व कर्मचारी उपस्थित होते. सदर कार्यवाही ही संबंधित



आस्थापनांनी आवश्यक परवानग्या व नियमांचे पालन करावे तसेच नगरपरिषदेकडून लागू असलेल्या

कायदेशीर तरतुदींची प्रभावी अंमलबजावणी सुनिश्चित करण्याच्या अनुषंगाने करण्यात आली आहे.

नवी मुंबईतील १७ रेल्वे स्थानकांवरील कामगारांना दिलारासा

अक्षराज : जे. के. पोळ

दि.०२, नवी मुंबई : नवी मुंबई व परिसरातील रेल्वे स्थानकांचे सिडकोकडून रेल्वे प्रशासनाकडे हस्तांतरण झाल्यानंतर या स्थानकांवर वर्षानुवर्षे कार्यरत असलेल्या कामगारांच्या रोजगाराचा प्रश्न निर्माण झाला होता. या पार्श्वभूमीवर ठाणे लोकसभेचे खासदार नरेश म्हस्के यांच्या पुढाकाराने छत्रपती शिवाजी महाराज टर्मिनस येथे विभागीय रेल्वे व्यवस्थापक (टूच) हिरेश मीना यांच्यासोबत बैठक झाली. पात्र व प्रत्यक्ष कार्यरत असलेल्या कोणत्याही कामगाराला वंचित ठेवले जाणार नाही, असे आश्वासन या बैठकीत देण्यात आले.



होते.

मे महिन्यात खासदार म्हस्के यांच्या माध्यमातून रेल्वे व सिडको अधिकाऱ्यांची संयुक्त समन्वय बैठक झाली होती. त्यावेळी नवी मुंबई हद्दीतील १३ आणि रायगड हद्दीतील ३, अशा एकूण १७ रेल्वे स्थानकांच्या हस्तांतरणाचा विषय चर्चेत आला होता. सिडको व रेल्वे यांच्यातील संबंधित करार २००८ मध्ये संपल्यानंतरही सिडकोकडून रेल्वे परिसराची तात्पुरती देखभाल सुरू होती. त्यानंतर खासदार म्हस्के यांच्या पाठपुराव्याने हस्तांतरणाची प्रक्रिया पूर्ण झाली.

या स्थानकांच्या देखभाल व इतर कामांसाठी सिडकोच्या

कंत्राटदारांमार्फत सुमारे ३२३ कामगार कार्यरत असल्याचे नमूद करण्यात आले होते. त्यापैकी काही कामगार अनेक वर्षांपासून, तर काहीजण जवळपास ३० वर्षांपासून प्रत्यक्ष सेवा बजावत असल्याचे बैठकीत सांगण्यात आले. त्यामुळे आगामी कंत्राट प्रक्रियेत अशा कामगारांचा नियमानुसार विचार करावा, अशी मागणी खासदार म्हस्के यांनी केली.

कामगारांच्या संख्येबाबतही बैठकीत चर्चा झाली. काही ठिकाणी प्रत्यक्ष काम करणाऱ्या कामगारांपेक्षा अधिक नावे दाखवून संख्या वाढविण्यात आल्याचा मुद्दा उपस्थित करण्यात आला. त्यामुळे उपलब्ध नोंदी, कामाचा कालावधी, उपस्थिती

आणि प्रत्यक्ष सेवा यांची शहानिशा करून वास्तविक पात्र कामगारांवर अन्याय होऊ नये, अशी सूचना म्हस्के यांनी केली.

प्रत्यक्ष कामाचा पुरावा नसलेल्या किंवा अधिकृत नोंदी व पात्रतेत न बसणाऱ्या व्यक्तींचा समावेश केला जाणार नाही, असे ठ्व हिरेश मीना यांनी स्पष्ट केले. पडताळणीत पात्र ठरणाऱ्या आणि प्रत्यक्ष सेवा बजावणाऱ्या कामगारांचाच नियमानुसार विचार केला जाईल, असेही त्यांनी सांगितले.

खऱ्या कामगाराचा हक्क हिरावला जाऊ नये आणि प्रत्यक्ष काम न करणाऱ्या व्यक्तींना प्रक्रियेचा गैरफायदा घेता येऊ नये. संपूर्ण प्रक्रिया पारदर्शक व पडताळणीवर आधारित असावी, अशी भूमिका खासदार नरेश म्हस्के यांनी मांडली.

रेल्वे प्रशासनाच्या आश्वासनामुळे उपस्थित कामगारांना दिलासा मिळाला. रोजगाराच्या प्रश्नावर पाठपुरावा केल्याबद्दल दिनेश गजानन म्हात्रे, लुकेश सदानंद म्हात्रे, राहुल दुबे तसेच कामगारांनी खासदार नरेश म्हस्के यांचे आभार मानले.

संपादकीय

नागपुरात जाळला 'नागपूर करार'

करार नागपुरात झाला म्हणून त्याला 'नागपूर करार' म्हणायचे. तसा तर तो केला गेला संयुक्त महाराष्ट्राच्या निर्मितीसाठीच. विदर्भ, मराठवाडा आणि पश्चिम महाराष्ट्रातील दिग्गज नेत्यांनी २८ सप्टेंबर १९५३ रोजी तो तयार केला होता. बरोबर ७३ वर्षांनी म्हणजे २८ सप्टेंबर २०२६ रोजी नागपुरात विदर्भवाद्यांनी त्या कराराची होळी केली. 'नागपूर करार' ज्या वेळी झाला, तो काळ होता देशातील राज्यांची पुनर्घटना आणि पुनर्रचना करण्याचा. मराठीभाषक जनता वेगवेगळ्या मुलुखांत विखुरलेली होती. आठ जिल्ह्यांचा मराठीभाषक विदर्भ मध्य प्रांतात होता. त्यांना हिंदीभाषी मध्य प्रांतापासून वेगळे होऊन वेगळे राज्य व्हायचे होते. मराठवाडा हैदराबाद राज्यात घुसमटत होता. मुंबई राज्यातील मराठीभाषक भाग, विदर्भ आणि मराठवाड्यातील मराठीभाषक सलग भाग एकत्र यावा आणि एक राज्य व्हावे असा मतप्रवाह त्या वेळी मोठ्या प्रमाणात होता. सगळ्या मराठीभाषकांचे एक राज्य झाले तर मुंबई-पुण्याच्या नेत्यांचा वरचष्मा असेल. विदर्भ, मराठवाडा मागे पडेल ही शक्यता, भीती व्यक्त केली जात होती. त्यामुळे संयुक्त महाराष्ट्रात सहभागी होताना काही तरी ठरवून घेणे, अटी-शर्ती घालणे गरजेचे होते. त्या वेळी अटींनी घेतलेला आकार म्हणजेच 'नागपूर करार'.

लोकसंख्येच्या प्रमाणात मंत्रिमंडळात प्रतिनिधित्व, शिक्षणाच्या सोयी, नोकरीत प्रतिनिधित्व, न्यायकारभारात प्रतिनिधित्व, निधी वाटप, मराठवाड्याची मागासलेली परिस्थिती लक्षात घेता सर्वांगीण उन्नतीसाठी खास तरतूद करणे, वर्षातून विशिष्ट कालावधीसाठी सरकार नागपुरात हलविणे, कायदेमंडळाचे एकतरी अधिवेशन दरवर्षी नागपुरात घेणे अशा कलमांचा या करारात समावेश होता.

आज 'नागपूर करार' फक्त बोलण्यापुरता मर्यादित झाला असेल; पण तो झाला त्यावेळी त्याचे काय महत्त्व होते, हे तेव्हाच्या पश्चिम महाराष्ट्राच्या नेत्यांच्या प्रतिक्रियांतून कळावे. प्रदेश काँग्रेसच्या बैठकीत जाहीरपणे बोलताना काकासाहेब गाडगीळ म्हणाले होते, 'संयुक्त म हाराष्ट्राबाबत नागपूर येथे झालेल्या कराराइतकी विधायक गोष्ट महाराष्ट्रात गेल्या दीडशे वर्षांत घडलेली नाही. लोकमान्य टिळकांनी लखनौ करार केला, तेच चातुर्य व दूरदृष्टी नागपूर करारात आहे.' महाराष्ट्रातील तेव्हाचे मोठे नेते शंकरराव देव यांनी नागपुरातील ज्येष्ठ संपादक ग. त्र्यं. माडखोलकरांना लिहिले होते, 'नागपूर करार होऊन त्यावर डॉ. गोपाळराव खेडकरांची सही झाली, तेव्हाच मी मंडळींना लिहिले होते की, विदर्भ प्रदेश कमिटी हे संयुक्त महाराष्ट्राचे कुरुक्षेत्र ठरणार. विदर्भ प्रांतिक कमिटीचा नागपूर कराराला मान्यता देणारा ठराव झाला म्हणजे संयुक्त महाराष्ट्राची अर्धी लढाई आपण जिंकली असे मला वाटते.'

पुढे द्वैभाषिकाची निर्मिती झाली. विदर्भ राजधानीपद सोडून मराठी मुंबईच्या सोबतीला गेला. मराठवाडा वेगळे करारमदार न करता सोबत आला. 'नागपूर करार'वरील विश्वास ही त्यामागची प्रेरणा होती. प्रसिद्ध संशोधक य. दि. फडके निरीक्षण नोंदवितात की, '१९६०च्या सुरुवातीस शासनाने 'गार्यडिंग प्रिन्सिपल्स ऑफ म हाराष्ट्र स्टेट्स' ही पुस्तिका प्रकाशित केली. त्यात नागपूर करारातील बहुतेक सर्वच तरतुदीचा समवेश होता.' यशवंतराव चव्हाणांनी तर स्पष्टपणे सांगितले होते, की 'विदर्भ आणि मराठवाड्याला नागपूर करारापेक्षा अधिक मदत केली जाईल.' या कराराला वैधानिक महत्त्व नसल्याचे मुद्दे उपस्थित झाले, तेव्हा ३७१(२) कलमान्वये ते अधोरेखित केले गेले. असमतोल निधीवाटपाची, अनुशेषाची चर्चा रंगल्यानंतर वैधानिक विकास मंडळे आली. समन्यायी वाटपाचे सूत्र आले. राज्यपालांवर जबाबदारी आली. हे सगळे घडवून आणण्यामागे काही ना काही प्रमाणात 'नागपूर करार' होताच.

– अतुल पांडे

पितृपक्ष आणि श्राद्धकर्म!

सध्या पितृ पंधरवडा सुरु आहे. आपले जवळचे नातेवाईक ज्या तिथीला निर्वर्तले असतील,पितृपक्षातील त्या तिथीला त्यांच्यासाठी घास ठेवण्याचा प्रघात मागील हजारो वर्षांपासून चालत आला आहे. 'पितृपक्ष', 'श्राद्ध' म्हटले की, हल्लीच्या विज्ञानयुगातील तरुण पिढीच्या मनात 'अशास्त्रीय आणि अवास्तव कर्मकांडाचे अवडंबर', अशी त्याविषयीची चुकीची प्रतिमा उभी रहाते.

धर्मशिक्षणाचा अभाव, अध्यात्म समजून घेण्याविषयीची अनास्था, पाश्चात्य संस्कृतीचा प्रभाव, धर्मद्रोही संघटनांकडून हिंदु धर्मातील प्रथा-परंपरा यांवर सातत्याने होणारी द्वेषमूलक टीका इत्यादींचा हा परिणाम आहे. श्राद्धाविषयी पुढीलसारखी विचारसरणीही समाजात आढळून येते. पूजाअर्चा, श्राद्धपक्ष यांवर विश्वास न ठेवणारे किंवा समाजकार्यच सर्वश्रेष्ठ आहे, असे म्हणणारे, 'पितरांसाठी श्राद्धविधी न करता त्याऐवजी गरिबांना अन्नदान करू किंवा शाळेला मदत करू', असे म्हणतात ! त्याप्रमाणे कित्येक जण करतातही ! असे करणे म्हणजे, 'एखाद्या रोम्यावर शस्त्रक्रिया न करता त्याऐवजी आम्ही गरिबांना अन्नदान करू, शाळेला मदत करू', असे म्हणण्यासारखे आहे.

श्राद्धातील मंत्रोच्चारामध्ये पितरांना गती देण्याची सूक्ष्म शक्ती सामावलेली असल्याने श्राद्धविधीतून पितरांना गती मिळणे शक्य होते;

म्हणून वरील विधाने हास्यास्पद ठरतात. हिंदु धर्माने सांगितलेल्या ईश्वरप्राप्तीच्या मूलभूत सिद्धांतांपैकी एक म्हणजे 'देवऋण, ऋषीऋण, पितृऋण आणि समाजऋण ही चार ऋणे फ 'डणे' होय. यांपैकी पितृऋण फेडण्यासाठी पितरासाठी श्राद्धविधी करणे आवश्यक असते. भारतीय संस्कृती असे सांगते की, ज्याप्रमाणे माता-पिता, तसेच निकटवर्तीय हयात असतांना त्यांची सेवाशुश्रूषा आपण धर्मपालन म्हणून करतो, त्याप्रमाणे त्यांच्या मृत्यूनंतरही त्यांच्याप्रती आपले काहीतरी कर्तव्य असते. त्या कर्तव्यपूर्तीची आणि त्याद्वारे पितरऋण फेडण्याची सुसंधी श्राद्धकर्मामुळे मिळते. लहानपणी तळहातावरील फोडाप्रमाणे आपल्याला जपणार्या आपल्या मातापित्यांचा मृत्योत्तर प्रवास हा सुखमय आणि क्लेशरहित व्हावा, त्यांना सद्गती मिळावी यासाठी श्राद्धविधी आवश्यक असतो. श्राद्ध न केल्यास

युनायटेड किंगडमच्या ऐक्याला आव्हान : ब्रिटिश साम्राज्यापासून अंतर्गत स्वायत्ततेपर्यंत

एक काळ असा होता की, ब्रिटिश साम्राज्यावर सूर्य कधीच मावळत नाही असे अभिमानाने म्हटले जात असे. आशिया, आफ्रिका, अमेरिका, ऑस्ट्रेलिया आणि इतर अनेक प्रदेशांमध्ये ब्रिटिश सत्तेचा प्रभाव पसरला होता. भारतासह अनेक देशांवर ब्रिटिश साम्राज्याने दीर्घकाळ राज्य केले. मात्र, इतिहासाचे चक्र कायम एकाच दिशेने फिरत नाही. विसाव्या शतकात वसाहतवादाचा अंत झाला आणि ब्रिटिश साम्राज्याचे स्वरूप झपाट्याने बदलले. आज ब्रिटनसमोर बाहेरील साम्राज्य टिकवण्याचे नव्हे, तर स्वतःच्या संघराज्यीय रचनेतील ऐक्य टिकवण्याचे आव्हान उभे आहे.

स्वातंत्र्याच्या मागण्यांना पुन्हा जोर
युनायटेड किंगडममध्ये स्कॉटलंड, वेल्स

म. गांधी

गांधीवाद कालबाह्य नतद्रष्ट काही म्हणे खोली विचारांमधली खरोखर किती जाणे

चुकले कसे महात्मा शहाणे काढे उणेधुणे पाऊलखुणा बापूंच्या चालतो का खुणेखुणे

संयम नसते दुर्बलता चूर्ण करे लोखंडचणे यशस्वी ती आंदोलने विरोध करा शांतपणे

धरा आग्रह सत्याग्रह खोटे झुके सहजपणे हिंसाचार कणा कणा हेचंआमचे खरे दुखणे

अंतस्थ अस्वस्थ अति भाजून काढते चांदणे सुटती समस्या सकल सोडूनि पहा आक्रंदणे

मोहनदासचष्मांमधून उदित दिसेलं स्पष्टपणे दृष्टी दोषांची धूळ पुसा ओळख सांगती दर्पणे

- हेमंत मुसर्रीफ, पुणे
९७३०३०६९९६

आणि उत्तर आयर्लंड या घटकांना विविध पातळ्यांवर स्वायत्त अधिकार आहेत. मात्र, गेल्या काही वर्षांत विशेषतः स्कॉटलंडमध्ये पूर्ण स्वातंत्र्याची मागणी सातत्याने चर्चेत आहे. वेल्समध्येही अधिक स्वायत्ततेचा आणि घटनात्मक अधिकारांचा प्रश्न पुढे आला आहे. उत्तर आयर्लंडमध्ये मात्र प्रश्नाचा संदर्भ वेगळा असून तो आयर्लंडच्या पुनर्एकीकरणाशी संबंधित आहे.

सप्टेंबर २०२६ मध्ये स्कॉटलंड, वेल्स आणि उत्तर आयर्लंडशी संबंधित प्रमुख राजकीय नेत्यांनी घटनात्मक भवितव्य आणि स्वतंत्रतेच्या प्रश्नावर परस्पर सहकार्य करण्यासाठी करार केला. ही बैठक संबंधित नेत्यांनी त्यांच्या पक्षीय भूमिकेतून घेतली होती; त्यामुळे त्याला तिन्ही घटक देशांनी अधिकृतपणे स्वातंत्र्य घोषित केल्याचा अर्थ लावणे योग्य ठरणार नाही.

Brexit नंतर असंतोषाला नवी धार ब्रिटनने २०२० मध्ये युरोपियन युनियनम धून बाहेर पडण्याची प्रक्रिया पूर्ण केली. Brexit नंतर केंद्र आणि घटक राष्ट्रांमधील संबंध, आर्थिक धोरणे आणि राजकीय अधिकार यावर नव्याने चर्चा सुरू झाली. विशेषतः स्कॉटलंडमध्ये युरोपियन युनियनमध्ये राहण्याच्या भूमिकेला महत्त्व होते. त्यामुळे Brexit च्या पार्श्वभूमीवर स्वातंत्र्याच्या मागणीला नवी राजकीय धार मिळाल्याचे दिसते.

तथापि, घटक राष्ट्रांना केंद्राकडून निधी मिळत नाही, असे चित्र पूर्णपणे अचूक नाही. Barnett Formula अंतर्गत स्कॉटलंड, वेल्स आणि उत्तर आयर्लंडच्या विकेंद्रित सरकारांना निधी दिला जातो. याशिवाय काही कर व खर्चाचे अधिकारही या प्रशासनांकडे सोपवण्यात आले आहेत. २०२६ च्या ब्रिटिश सरकारच्या Spending Review मध्येही या तिन्ही प्रशासनांसाठी मोठ्या प्रमाणात अतिरिक्त निधीची तरतूद करण्यात आली आहे.

पितरांच्या इच्छा अतुस राहिल्यामुळे, तसेच असे वासनायुक्त पितर कुटुंबियांना त्रास देण्याची शक्यता अधिक असते. श्राद्धविधीमुळे पितरांची या त्रासांतून मुक्तता होऊन आपले जीवनही सुसह्य होते. विशिष्ट वार, तिथी आणि नक्षत्र यांना श्राद्ध केल्याने पितृकर्म होण्याबरोबरच विशिष्ट फलप्राप्तीही होते.

श्राद्धासंबंधी प्राचीन ग्रंथांतील संदर्भ
हिंदु धर्मांमध्ये मृत पितरांना पुढची गती मिळावी, यासाठी श्राद्धविधी करण्यास सांगितला आहे. श्राद्ध न केल्यास कोणते दोष संभावतात, याचेही वर्णन विविध धर्मग्रंथांत आले आहे.

१. ऋग्वेद
त्वमग् ईळितो जातवेदोऽ
वाह्व्यानि सुरभीणि कृत्वी ।
प्रादाः पितृभ्यः स्वधया ते अक्षन्नद्धि
त्वं देव प्रयता हवीषि ॥ – ऋग्वेद, मण्डल १०, सूक्त १५, ऋचा १२
अर्थ : हे सर्वज्ञ अग्निदेवा, आम्ही तुझी स्तुती करतो. तू आम्ही दिलेले हे हवनीय द्रव्य सुगंधित करून आमच्या पितरांना पोहोचव. आमचे पितर स्वधा म्हणून दिलेल्या हवनीय द्रव्याचे भक्षण करोत. हे देवा, तूसुद्धा आम्ही प्रयत्नपूर्वक अर्पण केलेल्या या हविर्भागाचे भक्षण कर.

२. कूर्मपुराण
अमावास्यादिने प्राप्ते गृहद्वारं समाश्रिताः ।

वायुभूताः प्रपश्यन्ति श्राद्धं वै पितरो नृणाम् ॥
यावदस्तमयं भानोः क्षुत्पिपासासमाकुलाः ।
ततश्चास्तङ्गते भानौ निराशादुःखसंयुताः ॥
निःश्वस्य सुचिरं यान्ति गर्हयन्तः स्ववंशजम् ।
जलेनाऽपि च न श्राद्धं शाकेनापि करोति यः ॥
अमायां पितरस्तस्य शापं दत्त्वा प्रयान्ति च ॥
– कूर्मपुराण

अर्थ : (मृत होऊन) वायूरूप झालेले पितर अमावास्येच्या दिवशी आपल्या वंशजांच्या घरी येऊन आपल्याला श्राद्ध वाढले जात आहे का, हे पहातात. सूर्य मावळेपर्यंत तहान-भुकेने (अतुस वासनांमुळे) व्याकुळ झालेले पितर श्राद्ध न मिळाल्याने सूर्यास्त झाल्यावर निराश होतात आणि दुःखी निःश्वास टाकून स्वतःच्या वंशजांना चिरकाल दोष देतात. अशा वेळी जो पाण्याने अथवा भाजीनेही श्राद्ध वाढत नाही, त्याला अमावास्येच्या दिवशी त्याचे पितर शाप देऊन निघून जातात.

३. आदित्यपुराण
न सन्ति पितरश्चेति कृत्वा मनसि वर्तते ।
श्राद्धं न कुरुते यस्तु तस्य रक्तं पिबन्ति ते ॥
– आदित्यपुराण
अर्थ : मेल्यावर पितरांचे अस्तित्व नसते, असा विचार करून जो श्राद्ध करत नाही, त्याचे रक्त त्याचे पितर पितात.
(संदर्भ : सनातन संस्थेचे संकेतस्थळ : सनातन डॉट ओआरजी)

- जगन घाणेकर, घाटकोपर, मुंबई
संपर्क क्रमांक : ९६६४५५९७८०

तुलना करताना दोन्ही देशांच्या अर्थव्यवस्थेचा आकार, लोकसंख्या आणि विकासाची पातळी वेगळी आहे हे लक्षात घेणे आवश्यक आहे.

ऐक्य टिकवण्याचे आव्हान !
आजचा प्रश्न ब्रिटिश साम्राज्याचा राहिलेला नाही; प्रश्न आहे तो युनायटेड किंगडमच्या भविष्यातील घटनात्मक रचनेचा. स्कॉटलंडमध्ये दुसऱ्या स्वातंत्र्य सार्वमताची मागणी, वेल्समध्ये अधिक अधिकारांची मागणी आणि उत्तर आयर्लंडमध्ये आयरिश एकीकरणाचा प्रश्न यामुळे Westminster समोरील घटनात्मक आव्हान निश्चितच गंभीर झाले आहे.

मात्र, युनायटेड किंगडमची फाळणी अटळ आहे, असा निष्कर्ष सध्या काढणे घाईचे ठरेल. उदाहरणार्थ, ऑक्टोबर २०२६ मधील Irish Times च्या poll-of-polls नुसार उत्तर आयर्लंडमध्ये ४८ टक्के लोक ब्रिटनमध्ये राहण्याच्या बाजूने होते, तर ३५ टक्के लोक संयुक्त आयर्लंडच्या बाजूने होते आणि १७ टक्के अनिश्चित होते. त्यामुळे जनमतही एकसंध नाही.

इतिहासाची विडंबना मात्र लक्षवेधी आहे. एकेकाळी जगाच्या अनेक भागांवर सत्ता गाजवणाऱ्या ब्रिटनसमोर आज स्वतःच्या संघराज्यीय रचनेतील विविध घटकांच्या आकांक्षा समजून घेण्याचे आव्हान आहे. केंद्र आणि घटक राष्ट्रांमधील विश्वास, आर्थिक न्याय, अधिक स्वायत्तता आणि लोकशाही मार्गाने घटनात्मक प्रश्नांची सोडवणूक यावर युनायटेड किंगडमचे भवितव्य मोठ्या प्रमाणात अवलंबून राहणार आहे. साम्राज्याची ताकद टिकवण्यापेक्षा आज ऐक्य टिकवण्यासाठी संवाद आणि परस्पर विश्वास अधिक महत्त्वाचा ठरणार आहे.

- श्याम ठाणेदार
दौंड जिल्हा पुणे

कॅप्टन स्मित मच्छार ठरले जिगरबाज हिरो...

कॅप्टन स्मित मच्छार हे अद्भूत शौर्यामुळे चर्चेत आले आहेत फ्लाईटुबई विमान कंपनीचे एक धाडसी भारतीय पायलट आहेत. त्यांनी गंभीर जखमी अवस्थेतही हवेत हजारो फूट उंचीवर स्वतःचा जीव धोक्यात घालून तब्बल १७४ हून अधिक प्रवाशांचे प्राण वाचवले आहेत फ्लाईटुबईचे विमान फ्लाइट FZ1073 दुबईहून तेल अवीव इस्त्रायलकडे जात होते. विमान सुमारे ३४,००० फूट उंचीवर असताना कॉकपिटमध्ये ओमानच्या सह-पायलटने अचानक विमान क्रॅश करण्याचा

प्रयत्न केला आणि कॅप्टन स्मित यांच्यावर चाकूने भीषण हल्ला केला त्यामुळे ते रक्तबंबाळ आणि गंभीर जखमी झाले असूनही कॅप्टन स्मित यांनी हिंमत हारली नाही. त्यांनी त्या सह-पायलटचा हिमतीने सामना केला, त्याला रोखले आणि विमानाचे नियंत्रण स्वतःकडे घेऊन सौदी अरेबियातील ताबुक येथे विमानाचे यशस्वी इमर्जन्सी लँडिंग केले. त्यांच्या या धाडसामुळे विमानातील सर्व प्रवाशांचे प्राण वाचले आहेत कॅप्टन स्मित मच्छार हे मूळचे मुंबई घाटकोपर येथील आहेत. त्यांनी

यापूर्वी भारतात 'स्पाइसजेट' विमान कंपनीमध्ये जवळपास ११ वर्षे वरिष्ठ पायलट आणि लाइन ट्रेनिंग कॅप्टन म्हणून काम केले आहे. त्यांना ९,७५० तासांपेक्षा जास्त विमान उड्डाणाचा मोठा अनुभव आहे. ते २०२२ मध्ये फ्लाईटुबई कंपनीत रुजू झाले होते. त्यांच्या या जिगरबाज अतुलनीय शौर्याबद्दल भारतासह आंतरराष्ट्रीय स्तरावरून त्यांचे भरभरून कौतुक केले जात असून तेच 'खेरे हिरो' ठरले आहेत !
– राजू जाधव,
मांगूर जि. बेळगांव

This letter was written by owner, publisher, editor - Vinod Kailas Gore by Gayatri Traders at Main Road, At.Po.Chikhli, Tq. Chikhli, Dist. Buldana (MS) Pin No.443201 published from Indira Nagar Ward No.27 Buldana (MAHARASHTRA) Pin No.443001.

Editor, Printer and Publisher do not necessarily agree with the text of this letter. Legal disputes in Buldana Court. Email : newsaksharaj2021@gmail.com **Editor : Vinod Kailas Gore Mob.: 8605313202**

हे पत्र मालक, प्रकाशक, संपादक विनोद कैलास गोरे यांनी गायत्री ट्रेडर्स, मेन रोड, पु.पो. चिखली, ता. चिखली, जि. बुलडाणा (म.रा.) पिन क्रमांक ४४३२०१ येथे मुद्रित करून इंदिरा नगर वॉर्ड क्रमांक २७ बुलडाणा पिन क्रमांक ४४३००१ या ठिकाणाहून प्रकाशित केले आहे.

या पत्रात प्रसिद्ध झालेल्या मजकुराबाबत संपादक, मुद्रक, प्रकाशक सहमत असतीलच असे नाही. कायदेशीर वादविवाद बुलडाणा न्यायालयीन कक्षेत. Email : newsaksharaj2021@gmail.com संपादक : विनोद कैलास गोरे मोबा.: ८६०५३१३२०२

थोडक्यात बातम्या

पिक पंचनामे करण्यासाठी कृषी अधिकारी शेतकऱ्यांच्या बांधावर...

अक्षराज : प्रतिनिधी
दि.०२, पोंभुर्णा (चंद्रपूर)
: खरीप हंगाम २०२६ मध्ये तालुक्यातील पोंभुर्णा, देवाडा खुर्द, नवेगाव मोरे या महसूल मंडळातील सरासरी पर्जन्यमान हे मागील २०२५ वर्षापेक्षा खूप कमी आहे. चालू वर्षी अल निनो च्या पार्श्वभूमीवर तालुक्यात सप्टेंबर अखेरपर्यंत एकूण ५६ टक्के पाऊस झाल्याने धान, कापूस, सोयाबीन,तुर पिकांची अवस्था बिकट झाली आहे. यामध्ये सध्या धान भरणे अवस्थेत कापूस बांडे लागणे अवस्थेत सोयाबीन दाणे भरणे अवस्थेत असताना पाऊस नसल्याने पिकांच्या उत्पादनात फार मोठी घट होणार आहे.

दिनांक २५ सप्टेंबर २०२६ रोजी निर्गमित झालेल्या शासन निर्णयात पोंभुर्णा तालुका प्रथम कळ (ट्रिगर -१) यात समाविष्ट झाल्याने तालुक्यातील कृषी विभाग, महसूल विभाग, ग्रामविकास विभाग यामधील सहाय्यक कृषी अधिकारी, ग्राम महसूल अधिकारी व ग्रामपंचायत अधिकारी यांना नुकसान झालेल्या शेतपिकांचे पंचनामे करण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत. तसेच कोणताही शेतकरी सदर वंचित राहावे नाही म्हणून व काटेकोरपणे पिक पंचनामा व्हावे म्हणून सर्व यंत्रणा पिक पंचनामा करण्यासाठी शेतकऱ्यांच्या बांधावर आहेत.



आर. सी. पटेल विद्यालयात गांधी जयंतीनिमित्त स्वच्छता अभियान व एक दिवसीय श्रमदान शिबीर

अक्षराज : नंदकुमार बोरसे
दि.०२, शिरपूर (धुळे) :
शिरपूर तालुक्यातील भारखेडा येथील आर. सी. पटेल उच्च म ाध्यमिक विद्यालयात राष्ट्रीय सेवा योजना (NSS) विभागाच्या वतीने राष्ट्रपिता महात्मा गांधी यांच्या जयंतीनिमित्त एक दिवसीय श्रमदान शिबिराचे यशस्वी आयोजन करण्यात आले. या उपक्रम तंतर्गत संपूर्ण शालेय परिसरात स्वच्छता मोहीम राबविण्यात आली.

कार्यक्रमाचे आयोजन विद्यालयाचे प्राचार्य सी. एन. पाटील व पर्यवेक्षक एस. डी. पाटील यांच्या मार्गदर्शनाखाली करण्यात आले.

प्राचार्य सी एन पाटील यांनी स्वयंम सेवकांना सेवा हिच ईश्वर सेवा अशी भावना ठेवून प्रत्येक कार्य करा व राष्ट्रहिताच्या कार्यात अग्रणी रहा असे आवाहन केले. शिबिरादरम्यान स्वयंसेवक व विद्यार्थ्यांनी शालेय परिसर, क्रीडांगण व वर्गखोल्यांची स्वच्छता करून श्रम दानाचे महत्त्व पटवून दिले. या उपक्रमाचे नियोजन राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रम अधिकारी प्रा. एस. एम. पाटील व सह-कार्यक्रम अधिकारी प्रा. व्ही. एस. इशी यांनी केले.

शिबिराच्या यशस्वितेसाठी प्रा. पी. टी. चौधरी, प्रा. पी. एच. पाटील, प्रा. कपिल बाविस्कर, प्रा.संगिता हुरसुले यांच्यासह विद्यालयातील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे मोलाचे सहकार्य लाभले.



महापालिका मुख्यालयात महात्मा गांधी व लालबहादूर शास्त्री यांना अभिवादन

अक्षराज : जे. के. पोळ
दि.०२, पनवेल : राष्ट्रपिता महात्मा गांधी आणि भारताचे दुसरे पंतप्रधान लालबहादूर शास्त्री यांच्या जयंतीनिमित्त पनवेल महानगरपालिकेच्या मुख्यालयात आज त्यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन करण्यात आले. तसेच महापालिका मुख्यालयासमोरील उद्यानातील राष्ट्रपिता महात्मा गांधी यांच्या पुतळ्यास पुष्पहार अर्पण करून आदरांजली वाहण्यात आली.

यावेळी उपायुक्त स्वरूप खारगे, सहायक आयुक्त बाळाराम रातांबे, सामान्य प्रशासन विभागाच्या प्रमुख कीर्ती महाजन, जनसंपर्क अधिकारी वर्षा कुलकर्णी, लिपिक विष्णू सांगळे, लिपिक संदीप पगडे, अग्रिशमन दलाचे कर्मचारी तसेच महापालिकेचे अधिकारी व कर्मचारी उपस्थित होते.

याप्रसंगी महात्मा गांधी आणि लालबहादूर शास्त्री यांच्या विचारांचे स्मरण करून त्यांच्या मूल्यांनुसार सार्वजनिक जीवनात प्रामाणिकपणा, कर्तव्यनिष्ठा, स्वच्छता आणि सामाजिक बांधिलकी जपण्याचा संदेश यावेळी देण्यात आला.

सिद्धार्थ महाविद्यालयात महात्मा गांधी व लालबहादूर शास्त्री जयंती संपन्न

अक्षराज : प्रतिनिधी
दि.०२, छत्रपती संभाजीनगर
: रमाई प्रतिष्ठानच्या वतीने सिद्धार्थ महाविद्यालय तसेच सानिका नर्सिंग व बी. डिझाईन महाविद्यालयाच्या संयुक्त विद्यमाने राष्ट्रपिता महात्मा गांधी व माजी पंतप्रधान लालबहादूर शास्त्री यांची जयंती उत्साहात साजरी करण्यात आली.

कार्यक्रमास रमाई प्रतिष्ठानचे सचिव इंजि. साहिल मंगरे यांची प्रमुख उपस्थिती होती. सानिका नर्सिंग महाविद्यालयाच्या प्राचार्या नीलम साळुंखे उपस्थित होत्या. कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी सिद्धार्थ महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. मनोहर वानखडे होते.

यावेळी गांधीजी व शास्त्रीजी यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन करण्यात आले. यावेळी प्राचार्य डॉ.मनोहर वानखडे म्हणाले की, महात्मा गांधी यांचे सत्य, अहिंसा, स्वच्छता, सामाजिक समता आणि माणुसकीचे विचार आजही तितकेच महत्त्वाचे आहेत. तर लालबहादूर शास्त्री यांचे साधेपणा, प्रामाणिकपणा, शिस्त आणि देशसेवेचे कार्य विद्यार्थ्यांसाठी प्रेरणादायी आहे. विद्यार्थ्यांनी दोन्ही महान नेत्यांच्या विचारांचा आदर्श घेऊन जबाबदार नागरिक बनावे, असे आवाहन त्यांनी केले.

कार्यक्रमाचे संचालन प्रतीक यांनी केले. यावेळी डॉ.निखिल साळवे, डॉ.आकाश घुले, डॉ.वर्षा, डॉ.मंगरे, प्रा.कल्पना कनकुटे यांच्यासह प्राध्यापक, शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.



खापरखेडा रेल्वे चौकी मुख्यबाजारपेठेत महिलांसाठी सुलभ शौचालयाची गरज : अशोक झिंगरे

अक्षराज : दिवाकर घेर
दि.०२, नागपूर : औद्योगिक आणि वेगाने विस्तारत होत असलेल्या खापरखेडा शहरातील अण्णामोड ते रेल्वे चौकी हा परिसर दिवसभर नागरिकांच्या वर्दळीने गजबजलेला असतो. या मार्गावर बाजारपेठ, विविध दुकाने, व्यावसायिक आस्थापना तसेच रेल्वे चौकी मुख्य बाजारपेठ असल्याने महिला, युवती आणि नागरिकांची मोठी ये-जा सुरू असते.

मात्र, या प्रमुख भागात महिलांसाठी स्वतंत्र व सुविधायुक्त सुलभ शौचालयाची सोय नसल्याने सार्वजनिक सुविधांच्या नियोजनावर प्रश्नचिन्ह निर्माण झाले आहे. मुख्य बाजारपेठ रेल्वे चौकी परिसरात नागरिकांसाठी आवश्यक मूलभूत सुविधा उपलब्ध नसल्याची स्थिती आहे. विशेषतः महिलांना शौचालयाची गरज भासल्यास मोठी अडचण निर्माण होते. आसपास योग्य आणि सुरक्षित सुविधा नसल्याने अनेक महिलांना गैरसोय सहन करावी लागते. शहरातील वर्दळीच्या ठिकाणी महिलांसाठी स्वच्छ, सुरक्षित आणि वापरण्यास योग्य शौचालय असणे ही प्राथमिक नागरी गरज असताना या



प्रश्नाकडे अद्याप गांभीर्याने पाहिले गेले नसल्याची नागरिकांची भावना आहे. एकीकडे रेल्वे चौकीवर घाणीच्या विळख्यात असलेले शौचालय बेवारस झाले आणि प्रशासनाने लावलेला खर्च व्यर्थ गेला असे नागरिकांचे म्हणणे आहे.

या शौचालयात अस्वच्छता असुन अपराधिक लोक, दारू पिणारे,आणि विशेष म्हणजे डुकरांचा व केरकचऱ्याचा घाणीत आहे. तेच शौचालय मुच्य मार्गावर लगतच्या अतिक्रमण जागी असते मुख्य मार्गातिगत फ्रंटवर असते तर महिलांचा उपयोगात आले असते. आजच्या स्थितीत त्या घाणीच्या विळख्यातील शौचालयात महिला,

खापरखेडा मुख्य बाजारपेठ रेल्वे चौकी परिसरात दिवसभर ये-जा करणाऱ्या लोकांची गर्दी असते. यात महिला मुली सुद्धा ये, जा करतात. महिलांसाठी स्वतंत्र सुलभ शौचालय आणि बसथांबा या दोन्ही सुविधा उपलब्ध झाल्यास नागरिकांची मोठी गैरसोय दूर होईल.

– अशोक झिंगरे, शिवसेना उपजिल्हाप्रमुख (शिंदे गट)

मुली जाऊ शकत नाही, याची स्थिती सर्वांनाच माहिती आहे.संबंधित स्थानिक प्रशासनाने तसेच महाजेनको आणि इतर संबंधित यंत्रणांनी समन्वय साधून या प्रश्नावर कायमस्वरूपी उपाययोजना करावी अशी नागरिकांची इच्छा आहे. केवळ सुविधा उभारून न थांबता तिची नियमित स्वच्छता, पाणीपुरवठा, प्रकाशव्यवस्था आणि सुरक्षितता याकडेही लक्ष द्यावे, अशी नागरिकांची अपेक्षा आहे.कचरा, घाणीचे साम्राज्य आणि अस्वच्छ वातावरणामुळे उपलब्ध सुविधा अपेक्षित उपयोगासाठी कितपत योग्य आहेत, असा प्रश्न उपस्थित केला जात आहे. महिलांसाठी स्वतंत्रपणे सुरक्षित आणि स्वच्छ शौचालयाची आवश्यकता असताना परिसरातील अस्वच्छता ही समस्या अधिक गंभीर बनवत आहे.

ना बसथांबा, ना शौचालय

रेल्वे चौकी परिसरात येणाऱ्या नागरिकांसाठी बसथांब्याचीही पुरेशी व्यवस्था नसल्याची तक्रार आहे. त्याम ुळे प्रवाशांना रस्त्याच्या कडेला किंवा उपलब्ध जागेत थांबावे लागते. त्यातच महिलांसाठी स्वतंत्र सुलभ शौचालय नसल्याने या भागातील नागरी सुविधांचा अभाव अधिक प्रकर्षाने जाणवतो.

प्रशासनाने तातडीने लक्ष द्यावे

खापरखेडा शहरातील वाढती लोकसंख्या आणि वाढती वर्दळ लक्षात घेता प्रमुख चौक, बाजारपेठ आणि सार्वजनिक ठिकाणी मूलभूत नागरी सुविधा उपलब्ध करून देणे गरजेचे आहे. अण्णामोड ते रेल्वे चौकी परिसरात महिलांसाठी स्वच्छ, प्रकाशव्यवस्थेसह आणि नियमित देखभालीची सुविधा असलेले स्वतंत्र सुलभ शौचालय उभारावे, अशी मागणी नागरिकांकडून होत आहे.

दुकानदारांच्या काळजाचा ठोका चूकवणारी बातमी ! सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयाने, व्यापारी वर्गात मोठी खळबळ

अक्षराज : जे. के. पोळ
दि.०२, नवी मुंबई : घरगुती किंवा निवासी भागात (Residential Area) बस्तान मांडून धंदा करणाऱ्या दुकानदारांसाठी सर्वात मोठी आणि हादरवून टाकणारी बातमी समोर आली आहे. सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या एका अत्यंत कठोर व धडक निर्णयामुळे (२२ सप्टेंबर २०२६) देशभरातील निवासी क्षेत्रांमधील अनधिकृत व्यावसायिक वापरावर थेट टांगती तलवार लटकली आहे. न्यायालयाच्या या दणक्यानंतर नियमांना बगल देऊन वर्षानुवर्षे व्यवसाय करणाऱ्या दुकानदारांचे धाबे दणाणले असून, संबंधित वर्तुळात एकच खळबळ उडाली आहे.

कोर्टाचा दणका ! एकही अनधिकृत दुकान सुटणार नाही : सर्वोच्च न्यायालयाने स्थानिक प्रशासन आणि महानगरपालिकांना अतिशय स्पष्ट आणि सक्त आदेश दिले आहेत. या आदेशानुसार,



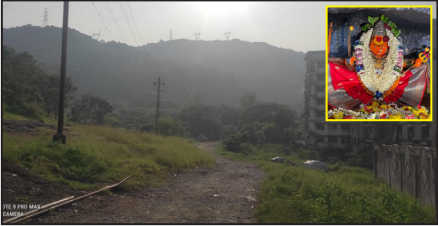
ज्या जमिनीचा किंवा इमारतीचा वापर केवळ ‘राहण्यासाठी’ (Residential) आरक्षित आहे, तिथे एकही व्यावसायिक दुकान किंवा युनिट चालू दिले जाणार नाही. न्यायालयाच्या या भूमिकेमुळे आता प्रशासनाला कसलीही हयगय न करता थेट सीलिंगची कारवाई करावीच लागणार आहे.

श्री खरवली आई मंदिर; ५ कोटींच्या सुशोभीकरणाचा निधी कागदावरच ? रस्त्याची दुरवस्था कायम

अक्षराज : विनोद वास्कर
दि.०२, शिळगाव (ठाणे) : ठाणे जिल्ह्यातील शिळगाव, पोस्ट डावले येथे सह्याद्रीच्या पर्वतरांगेतील कर डोंगराच्या डोंगरावर श्री खरवली आईचे जागृत व पुरातन देवस्थान वसलेले आहे. हे मंदिर ब्रिटिशकालीन आणि लष्करी काळाच्याही अगोदरपासून अस्तित्वात असलेले ऐतिहासिक मंदिर म्हणून ओळखले जाते.

नवसाला पावणारी आई – श्री खरवली आई ही नवसाला पावणारी, हाकेला धावणारी व जागृत देवता म्हणून संपूर्ण महाराष्ट्रात प्रसिद्ध आहे. वर्षाचे बाराही महिने येथे नवस फेडण्यासाठी भाविकांची गर्दी असते.

नवरात्र उत्सव ११ ऑक्टोबरपासून –येत्या ११ ऑक्टोबर २०२६ पासून नवरात्र उत्सवाला सुरुवात होत असून नऊ दिवस भजन, हरिपाठ, देवीची गाणी, होम-हवन, महाभंडारा आणि सांस्कृतिक कार्यक्रमांचे आयोजन श्री खरवली आई सेवा ट्रस्ट, शिळगाव यांच्यावतीने करण्यात आले आहे. या काळात लाखो भाविक म



हाराष्ट्राच्या कानाकोपऱ्यातून दर्शनासाठी येतात. अनेक भाविक नऊ दिवस कडक उपवास करतात तर अनेकजण चप्पल न घालता अनवाणी पायांने दर्शनासाठी येतात. भाविकांसाठी नाष्टा, चहापाण्याची सोय ट्रस्टकडून केली जाते.

५ कोटींच्या निधीचे काय झाले? : या अगोदर निवडणुकीपूर्वी मंदिराच्या सुशोभीकरणासाठी ५ कोटी रुपये निधी देण्याची घोषणा काही राजकीय नेत्यांनी केली होती. मात्र प्रत्यक्षात आजपर्यंत एक रुपयाही निधी मंदिरापर्यंत पोहोचला नाही. हा निधी कोणत्या कारणामुळे अडकला

आहे? सुशोभीकरणाचे काम कधी होणार? असा सवाल आता हजारो भाविक भक्त विचारत आहेत. घोषणा फक्त निवडणुकीपुरतीच होती का, असा संतापही व्यक्त होत आहे.

रस्ता आणि पथदिव्यांची दुरवस्था : दुसरीकडे मंदिराकडे जाणाऱ्या रस्त्याची अत्यंत दयनीय अवस्था झाली आहे. खड्डेमय रस्त्यामुळे वृद्ध, महिला आणि अनवाणी येणाऱ्या भाविकांना मोठा त्रास होत आहे. या मार्गावर पथदिवे नसल्याने रात्रीच्या वेळी अंधाराचे साम्राज्य असते. त्यामुळे लोकप्रतिनिधी, ठाणे महानगरपालिका आणि वन खात्याने तात्काळ लक्ष घालून ५ कोटींच्या सुशोभीकरण निधीचा पाठपुरावा करून रस्ता दुरुस्ती व पथदिव्यांचे काम नवरात्रीपूर्वी करावे, अशी मागणी लाखो भाविक भक्तांनी केली आहे.

ठिकाण : शिळगाव, पोस्ट डावले, खरवली आई परिसर (भोलेनाथ नगर), मुंब्रा-पनवेल रोड, शिळफाटा चौकापासून अर्धा किमीवर.

न्यू इंग्लिश हायस्कूल तथा कनिष्ठ महाविद्यालयात महात्मा गांधी व लालबहादूर शास्त्री जयंती साजरी

अक्षराज : वसंत वडस्कर
दि.०२, चंद्रपूर : दि एज्युकेशन सोसायटी, चंद्रपूरद्वारा संचालित न्यू इंग्लिश हायस्कूल तथा कनिष्ठ महाविद्यालय, चंद्रपूर येथे दि. २ ऑक्टोबर २०२६ रोजी राष्ट्रपिता महात्मा गांधी व भारताचे माजी पंतप्रधान लालबहादूर शास्त्री यांची जयंती उत्साहपूर्ण वातावरणात साजरी करण्यात आली.

कार्यक्रमाच्या प्रारंभी शाळेच्या प्राचार्या बैद मॅडम यांच्या हस्ते महात्मा गांधी व लालबहादूर शास्त्री यांच्या प्रतिमांना पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन करण्यात आले. यानंतर शाळेच्या राजीव गांधी क्रीडा संकुल परिसरात असलेल्या राष्ट्रपिता महात्मा गांधी यांच्या पूर्णाकृती पुतळ्याला प्राचार्या बैद मॅडम यांच्या हस्ते पुष्पहार अर्पण करून आदरांजली वाहण्यात आली. या जयंती



कार्यक्रमानिमित्त विद्यार्थ्यांनी महात्मा गांधी व लालबहादूर शास्त्री यांच्या जीवनकार्यावर आधारित भाषणे सादर केली. विद्यार्थ्यांनी आपल्या भाषणातून महात्मा गांधी यांचे सत्य, अहिंसा, शांतता आणि सत्याग्रहाचे तत्त्वज्ञान तसेच लालबहादूर शास्त्री यांचे साधे राहणीमान, प्रामाणिकपणा, देशभक्ती आणि राष्ट्रसेवेतील योगदान यांची माहिती दिली. याप्रसंगी शाळेच्या प्राचार्या बैद मॅडम यांनी आपल्या

मार्गदर्शनपर भाषणातून दोन्ही महान व्यक्तिमत्त्वांच्या जीवनचरित्रावर प्रकाश टाकला. महात्मा गांधी यांनी सत्य आणि अहिंसेच्या मार्गाने स्वातंत्र्यलढ्याला दिलेले नेतृत्व तसेच लालबहादूर शास्त्री यांनी देशाच्या विकासासाठी आणि संरक्षणासाठी केलेले कार्य यांचे महत्त्व त्यांनी विद्यार्थ्यांना समजावून सांगितले. या महापुरुषांचे विचार आत्मसात करून विद्यार्थ्यांनी आपल्या जीवनात सत्य, शिस्त, प्रामाणिकपणा आणि देशसेवेची भावना जोपासावी, असे आवाहन त्यांनी केले.

कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन कु. सीमा शेडाम मॅडम यांनी केले. कार्यक्रमाला शाळेच्या पर्यवेक्षिका नरड मॅडम, सर्व शिक्षक-शिक्षिका, शिक्षकेतर कर्मचारी तसेच विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.



